

Rozciągnięcie mocy obowiązującej niektórych ustaw, dekretów i rozporządzeń na kresy wschodnie.

Podstawę prawną możliwości rozciągnięcia mocy obowiązującej niektórych ustaw, dekretów i rozporządzeń na ziemie, położone na kresach wschodnich, wyjaśniliśmy na początku artykułu p. t. „Wykonanie reformy rolnej na kresach” zamieszczonego powyżej. Opiera się ona mianowicie na art. 6 ustawy z dnia 4. II. 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 16 poz. 93 z r. 1921) o unormowaniu stanu prawnego politycznego na ziemiach przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dn. 12. X. 1920 r. Na zasadzie tego art. rozciągnęła Rada Ministrów rozporządzeniem z dn. 30. VIII. 1921 r.) na województwa: nowogrodzkie, poleskie, wołyńskie oraz na powiaty grodzieński, wołkowsky i białowiecki województwa białostockiego moc obowiązującą:

1) rozporządzenia z dn. 19 lipca 1916 r. o porborze opłat stempłowych, taryfy stempłowej załącznej do tego rozporządzenia i rozporządzenia wykonawczego z dn. 24 lipca 1916 r. (Dz. Rozp. dla Gen. Gub. Warsz. Nr. 40 poz. 126, 127 i 128 z r. 1916);

2) dekretu z dn. 17 lutego 1919 r. w przedmiocie opłat od podań oraz od świadectw urzędowych (Dz. Pr. Nr. 14 poz. 145 z r. 1919);

3) art. 6 — 10 ustawy z dn. 16 lipca 1920 r. o podwyższeniu i zrównaniu stawek przy niektórych opłatach stempłowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 73 poz. 498 z r. 1920);

4) ustawy z dn. 16 lipca 1920 r. o opłatach stempłowych od ubezpieczeń (Dz. Ust. R. P. Nr. 75 poz. 509 z r. 1920);

5) ustawy z dn. 16 lipca 1920 r. o opłatach stempłowych od weksli (Dz. Ust. R. P. Nr. 83 poz. 553 z r. 1920);

6) ustawy z dn. 16 lipca 1920 r. o opłacie stempłowej od sprzedaży przedmiotów zbytku (Dz. Ust. R. P. Nr. 79 poz. 528 z r. 1920).

Jednocześnie uchylono rozporządzenia dotychczas obowiązujące: 1) Komisarza Generalnego Ziemi Wschodniej z dn. 28. V. i 23 października 1. 19 r. (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 5 p. 34 i Nr. 26 p. 273), 2) Komisarza Naczelnego ziemi Wołyń i frontu podolskiego z dn. 28. V. 1920 r. (Dz. Urz. Z. C. Z. W. i Fr. P. Nr. 13 p. 141) w przedmiocie opłaty stempłowej od podań i zaświadczeń urzędowych i 3) Komisarza Generalnego Ziemi Wschodniej z dn. 25. II. 1920 r. (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 62 p. 433) dotyczące opłat skarbowych od umów ubezpieczeń.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia, które zyska swą moc obowiązującą dn. 14. XI. 1921 r. powierzone Ministrowi Skarbu, w szczególności zaś co do p. 5 § 1 t. j. co do opłat stempłowych od weksli — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Zniesienie monopolu handlu względnie sekwestru cukru i zaprowadzenie podatku spożywczego od cukru.

Na zasadzie postanowień art. 1 i 2 ustawy z dn. 10. V. 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 41, poz. 248) o regulowaniu podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji na obszarze Rzeczypospolitej — ustanowiono podatek spożywczy, czyli akcyzę od cukru buraczanego, względnie trzcinowego na kwotę 20,000 mk. od 103 kg. cukru wagi netto. Równocześnie uchylono moc obowiązującą całego szeregu ustaw i rozporządzeń, wydanych w przedmiocie monopolu handlu, względnie sekwestru cukru, przez byłe władze okupacyjne w Polsce, dalej przez Ministra b. Dzielnicy pruskiej, komisarza ziem Wołyń i frontu podolskiego, tudzież niektóre artykuły austriackich ustaw i rozporządzeń w tej materji, jakie jeszcze na niektórych terenach ziem polskich obowiązywały. Zastrzeżono jednak ograniczenie, że przywóz cukru z zagranicy i wywóz tego artykułu zagranicę Rzeczypospolitej jak i nadeł zakazany. Na wyjątki zezwolić może Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, względnie na obszarze b. dzielnicy pruskiej — Minister tej dzielnicy. Równocześnie przywrócono na całym obszarze b. zaboru rosyjskiego moc obowiązującą przepisów o akcyzie od cukru, zawartych w tomie V zbioru praw rosyjskich, z wyjątkiem art. 947 i art. od 964 do 970 włącznie. Wszystkie grzywny za wykroczenia przeciwko przepisom o akcyzie cukru, przewidziane w odnosnych ustawach i rozporządzeniach austriackich, rosyjskich i niemieckich, jakie stosowano dotychczas w Polsce — mają być wymierzone w wysokości 50-krotnej. Oryginał odnosnego rozporządzenia Rady Ministrów nosi datę 26-IX-1921 r., a znaleźć go można w Dz. Ust. R. P. Nr. 83 z dn. 20-X-1921 r., poz. 584.

Przekazanie komisarjatów Min. Apraw. w Warszawie i Łodzi Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Na zasadzie art. 2 ustawy z dn. 7-VII-1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 63 z r. 1921, poz. 389) o zniesieniu ograniczeń w zakresie obrotu ziemiopłodami oraz o postawieniu Ministerstwa Aproprowiacji w stan likwidacji wydał ministerstwo: apropracji i spraw wewn. rozporządzenie z dn. 1-X-1921 r., mocą którego Komisarjaty Ministerstwa Aproprowiacji przy magistratach st. m. Warszawy i m. Łodzi z dn. 1-X-1921 r. przestają egzystować, jako organy Ministerstwa Aproprowiacji i przekazane zostają Ministerstwu Spraw Wewn. Zostają one przekształcone na Wydziały Aproprowiacji, przy komisariatach Rządu st. m. Warszawy i m. Łodzi. Sumy budżetowe i inwentarz wspomnianych komisarjatów apropracji przekazano jednocześnie Min. Spraw. Wewn. (Vide Dz. Ust. R. P. Nr. 83 z dn. 20-X-1921 r., poz. 590).

Przedłużenie zapisów na 5 proc. długoterminową wewnętrzną pożyczkę państwową z r. 1920.

Na podstawie art. 1 i 10-go ustawy z dn. 27. II. 1920 r. (Dz. Ust. R. P. z r. 1920 Nr. 25 poz. 152) w przedmiocie wypuszczenia 5 proc. długoterminowej wewnętrznej pożyczki państwowej z r. 1920 zarządził Minister Skarbu że zapisy na tę pożyczkę przedłuża się aż do odwołania, za wyjątkiem zapisów dokonywanych na raty, których termin zamknięcia w dn. 31 lipca z. b.

ustawiony rozporządzeniem z dn. 25 lipca r. b. (Dz. Ust. z r. 1921 Nr. 67 poz. 442) pozostaje w mocy.

Rozporządzenie o przedłużeniu zapisów nosi datę dn. 8. X. 1921 r. i weszło w życie dn. 14. X. b. r. (Vide Dz. Urz. R. P. Nr. 82 poz. 581).

Pożyczka państwa w Polskim Banku Krajowym.

Ustawa z dn. 4. X. 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 83 poz. 582) upoważniła Ministra Skarbu do zaciągnięcia w Polskim Banku Krajowym pożyczki w kwocie 120,000,000 Mk. w 4 1/2 proc. obligacji komunalnych III emisji, umarzalnych w ciągu 51 lat. Wymienionemu ministrowi polecono równocześnie wykonanie rzeczowej ustawy.

Podwyższenie gwarancji Skarbu Rzeczypospolitej Polskiej za dopełnienie zobowiązań, wpływających z wydawania obligacji komunalnych Polsk. Banku Kraj.

Ustawą z dn. 4-X-1921 r. podwyższono gwarancję Skarbu Rzeczypospolitej Polskiej za dopełnienie zobowiązań, wpływających z tytułu wydawania obligacji komunalnych przez Polski Bank Krajowy — do kwoty 500 milionów mk. Imiennej wartości, wykonanie zaś ustawy polecono Ministrowi Skarbu. (Vide Dz. Ust. R. P. Nr. 83 z dn. 20-X-1921 r. poz. 583).

Podwyższenie opłat za telegramy zagraniczne.

Na podstawie art. 10 ustawy z dn. 27-V-1919 r. (Dz. Praw. P. P. Nr. 44, poz. 310 z r. 1919) o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu, uchylono rozporządzenie, z dn. 12-VIII-1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 82 z r. 1921, poz. 571) o podwyższeniu opłat za telegramy zagraniczne i ustanowiono z powodu zmiany stosunku waluty krajowej do franka w złocie dla dochodzenia opłat za telegramy zagraniczne następujący nowy stosunek: jeden frank w złocie równa się 900 markom polskim.

Nowy ten kurs przeliczenia wszedł w życie dn. 1 października b. r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. (Vide rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 23-IX-1921 r. w Dz. Ust. R. P. Nr. 83 z dn. 20-X-1921 r., poz. 589)

Opieka nad zabytkami sztuki i kultury.

Na mocy art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. o unormowaniu stanu prawnego politycznego na ziemiach przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej, na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 r. (Dz. U. R. P. r. 1921, Nr. 16, poz. 93) — zarządza, że moc obowiązującą dekretu z dnia 31 października 1918 r. o opiece nad zabytkami sztuki i kultury (Dz. P. P. P. Nr. 16, poz. 36) rozciąga się na województwa: nowogrodzkie, poleskie i wołyńskie oraz na powiaty: grodzieński, wołkowsky i białowiecki, województwa białostockiego, na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 26-IX-1921 r.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia, które zyskało moc obowiązującą z dniem 20-X-1921 r. powierzone Ministrowi Sztuki i Kultury. (Vide Dz. Ust. R. P. Nr. 83 z dn. 20-X-1921 r. poz. 585).

Odpowiedzialność za całość przesyłek na kolejach okręgów wileńskiego i rówieńskiego.

Rozporządzeniem swym z dnia 15 lipca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 58 z r. 1920 poz. 366) zawiesiło Ministerstwo Kolei Żelaznych odpowiedzialność za całość przesyłek na kolejach okręgów wileńskiego i rówieńskiego. Rozporządzenie to uchylilo Ministerstwo Kolei Żelaznych ale tylko odnośnie do bagażu i przesyłek nadzwyczajnych, a to na zasadzie dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Praw. Nr. 14 poz. 152) o tymczasowym przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu i towarów oraz ustalaniu taryf przewozowych na kolejach polskich. Rozporządzenie to, wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zyskało swą moc obowiązującą z dnia 1 października 1921 r. (Vide Dz. Ust. R. P. Nr. 81 z dn. 8. X. 1921 r. poz. 566).

Opłaty pocztowe za paczki do Czechosłowacji i Austrii.

Art. 10 ustawy z dn. 27-1919 r. (Dz. Praw. Nr. 44, poz. 310 z r. 1919) o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu gwarantuje Ministerstwu Poczty i Telegrafów oznaczenie opłat i określenie warunków, pod jakimi ma się odbywać przyjmowanie, przesyłanie i doręczanie przesyłek, objętych art. 2 rzeczowej ustawy, oraz określenie warunków koncesji na prywatne telefony, stosownie do art. 5 tejże ustawy.

Na tej zasadzie Min. Poczty i Telegrafów zmieniło brzmienie ostatnich dwóch ustępów taryfy pocztowej: część B „zagraniczna taryfa pocztowa” załącznej do rozporządzenia z dn. 18-VIII-1921 r. (Dz. Ust. Nr. 72, poz. 4992 r. 1921) w sprawie podwyższenia opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych i nadała im następujące brzmienie:

Od poczt wysyłanych z Polski do Czechosłowacji:

a) 5 kg. paczka zwykła	Mk. 60
b) " " ochronna	390
c) " " ekspres pospieszna zwykła	460
d) " " " " ochronna	500
a) od 5 do 10 kg. paczka zwykła	520
b) " " " " ochronna	780
c) " " " " pospieszna zwykła	720
d) " " " " ochronna	980

Od paczek wysyłanych z Polski do Austrii:

a) 5 kg. paczka zwykła	Mk. 420
b) " " ochronna	630
c) " " pospieszna zwykła	620
d) " " " " ochronna	830
a) od 5 do 10 kg. paczka zwykła	840
b) " " " " ochronna	1250
c) " " " " pospieszna zwykła	1040
d) " " " " ochronna	1460

Rozporządzenie niniejsze, które weszło w życie w dn. 15-X-1921 r. zamieszczone jest w Dz. Ust. R. P. z d. 20 października, poz. 591.

Podjęcie ruchu paczkowego między Polską a Szwajcarią.

Na mocy art. 10 ustawy z dnia 27-V-1919 r. o państwowej wyłączności poczty i telegrafu i telefonu (Dz. Praw. P. P. Nr. 44, poz. 310 z r. 1919) wydało Ministerstwo Poczty i Telegrafu, rozporządzenie z dn. 1-X-1921 r. w przedmiocie podjęcia ruchu paczkowego między Polską a Szwajcarią na następujących warunkach:

Zawartość paczek pocztowych mogą stanowić tylko te towary i przedmioty, których przesyłka pocztą nie jest wzbroniona obowiązującymi w każdym z obadwu krajów, specjalnymi przepisami, dotyczącymi przywozu i wywozu.

Paczki, których zawartość stanowią towary warunkowo wzbronione do wwozu lub wywozu, mogą być przyjmowane do przesyłki, na podstawie otrzymanych pozwoleń, wydawanych w obydwu krajach przez organa kierujące obrotem towarowym z zagranicą.

Paczki niezaopatrzone w tego rodzaju pozwolenia będą przez urzędy pocztowo-celne zwracane z zagranicy do miejsc nadania.

Za fałszywe podanie zawartości paczki, zarządy pocztowe nie przyjmują żadnej odpowiedzialności i w razie zwrotu paczki z granicy z powodu braku pozwolenia na wywóz lub wwóz, względnie z powodu fałszywego podania zawartości paczki, opłacone przy nadaniu paczki należności pocztowe nie będą zwracane.

Do paczek, nadawanych w Polsce, winny być przez nadawcę dołączone: list przesyłkowy zagraniczny, deklaracja celna, z których jedna służy do celów statystycznych.

Narazie dopuszczona jest wymiana tylko paczek zwykłych, a więc nie mogą być nadawane: paczki z podaną wartością, paczki obciążone pobraniem, paczki pilne i pospieszne, paczki bez pobrania i odbiorcy specjalnych opłat pocztowych i opłat celnych.

Zależnie od wagi, ustala się dwie kategorie paczek: paczki do 1 kgr. i paczki ponad 1 kgr. do 5 kgr.

Opłaty pocztowe muszą być uiszczane przy nadaniu i zależnie od taryfy wewnętrznej i przyjętego stosunku franka złotego do marki polskiej 1 fr. = 800 mk. wynoszą:

A) Od paczek wysyłanych z Polski do Szwajcarii: a) zwykłych do 1 kg. wagi 910 mk.; b) ochronnych do 1 kg. wagi 1365 mk.; c) zwykłych ponad 1 kg. do 5 kg. wagi 1180 mk.; d) ochronnych ponad 1 kg. do 5 kg. wagi 1710 mk.

B) Od paczek wysyłanych ze Szwajcarii do Polski: a) zwykłych do 1 kg. wagi 1 fr. 90 cent.; b) ochronnych 1 kg. wagi 2 fr. 85 cent.; c) zwykłych ponad 1 kg. do 5 kg. wagi 2 fr. 15 cent.; d) ochronnych ponad 1 kg. do 5 kg. wagi 3 fr. 15 cent.

Odszkodowanie, wypłacane w monecie kraju nadania, w razie ubytku wagi, uszkodzenia lub zaginięcia paczki, nie może przekraczać: a) od paczki do 1 kg. wagi 100 fr., względnie 8000 mk.; b) od paczki ponad 1 kg. do 5 kg. wagi 25 fr., względnie 20000 mk.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dniem 1-X-1921 r. (Vide Dz. Ust. R. P. Nr. 84 z dn. 22-X-1921 r. poz. 500).

Podwyższenie taryf na wazkotorowych kolejach dyrekcji warszawskiej.

Z dniem 1. X. 1921 r. straciło moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dn. 17. VIII. 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 71 z r. 1921 poz. 495) odnośnie do wysokości opłat za przewóz osób, bagażu i przesyłek nadzwyczajnych. Miejsce jego zajęło rozporządzenie nowe z dn. 21. IX. 1921 r. wydane również przez Ministra Kolei Żelaznych w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Przemysłu i Handlu na mocy dekretu z dn. 7. II. 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. Nr. 14 poz. 152) o tymczasowym przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie osób, bagażu i towarów oraz ustalanie taryf przewozowych na kolejach polskich. W myśl tego dekretu podwyższono niniejszym rozporządzeniem na państwowych kolejach wazkotorowych dyrekcji kolei państwowych w Warszawie opłatę za przewóz osób:

1) do 10 Mk. w klasie III od osoby i kilometra, 2) do 15 Mk. w klasie II od osoby i kilometra. Ustalono zaś w § 2 rozporządzenia Min. Kolei Żelaznych z dn. 17 sierpnia 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 71 z r. 1921 poz. 495) opłaty za przewóz bagażu i przesyłek nadzwyczajnych podwyższono o 100%. Rozporządzenie nowe zamieszczone jest w Dz. Ust. R. P. Nr. 82 z dn. 14. X. 1921 r. poz. 576.

Zmiana przepisów przewozowych towarów, zwłok i zwierząt.

Wydane w dn. 13-VI-1921 r. Rozporządzenie Min. Kolei Żelaznych w przedmiocie przepisów przewozowych, obowiązujących na kolejach polskich, stanowiących część I-a taryfy ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt (Dz. Ust. R. P. Nr. 65 z dn. 31-VII-1921 r., poz. 414), zostało częściowo zniesione nowym rozporządzeniem z dnia 10-X-1921 r. Zmianie uległy art. 47, 59, 60, 61, 63, 74, 77, 80 i 83, a dotyczą one zarówno formalnego brzmienia poszczególnych pozycji jak i zasadniczej ich treści n. p. manipulacji przewozowych, wysokość opłat, kontroli wagi przewożonych towarów, zwrotu wydawanych wagonów w należytym stanie, wysokości odszkodowania i t. p. Rozporządzenie to weszło w życie w dn. 1-XI-1921 r. i jest ogłoszone w całości w Dz. Ust. R. P. Nr. 83 z dn. 20-X-1921 r., poz. 593.

Zniesienie akcyzy od gliz i bibulek papierosowych.

Na mocy ustawy z dnia 10 maja 1921 r. o regulowaniu podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji (Dz. Ust. R. P. Nr. 41, poz. 243). Rada Ministrów uchyliła moc obowiązującą art. 1057¹—⁴ rosyjskich ustaw akcyzowych (Z. Pr. Ces. Ros. t. V. uzup. 1912 r.) oraz wszelkich innych przepisów, wydanych w przedmiocie poboru akcyzy od gliz i bibulek papierosowych czy to przez rządy okupacyjne, czy też przez rząd polski.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1921 r.; począwszy od tego dnia, zaprzestaje się w b. zaborze rosyjskim poboru tej akcyzy.

Za banderolę (opaski) podatkowe, wykonane przed dniem 1 listopada 1921 r., nie będzie Skarb Państwa zwracał ceny sprzedażnej, choćby banderoli